

Aftale om kommunernes økonomi for 2025

1. Indledning

Kommunerne har en central rolle i det danske velfærdssamfund. Daginstitutioner, skoler, botilbud, hjemmepleje, plejecentre samt sundhedstilbud er omdrejningspunktet for mange danskernes dagligdag, og kommunale medarbejdere og ledere yder hver dag en stor indsats for at levere god velfærd til borgerne.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne med økonomaftalen for 2025 får mulighed for markant at investere i kvalitet og bedre velfærd på de store velfærdsområder, herunder på folkeskole-, ældre- og dagtilbudsområdet. Aftalen skaber stærke rammer for at udvikle den borgernære velfærd, så kommunerne kan styrke kvaliteten i velfærdsydelse. Parterne er enige om, at flere penge skal bruges der, hvor de giver værdi for borgernes hverdag. Og færre ressourcer skal bruges på administration i den offentlige sektor. Regeringen har tilkendegivet, at den i 2025 vil reducere med 1.000 årsværk i den statslige administration. De 1.000 årsværk bidrager til at finansiere den borgernære velfærd i kommuner og regioner i 2025 og anvendes til et løft af de lokale velfærdsindsatser.

Regeringen og KL løfter med årets økonomaftale kommunernes servicramme med 3,4 mia. kr. KL tager derudover som en del af aftalen til efterretning, at de kommunale udgifter til administration nedbringes med 242 mio. kr. i 2025. Parterne er enige om, at den samlede aftale indebærer mulighed for, at kommunerne kan styrke den borgernære velfærd, herunder folkeskolen, ældreplejen og dagtilbud, og at aftalen fuldt ud dækker den demografiske udvikling i kommunerne i takt med, at vi i det kommende år lykkeligvis bliver flere børn og ældre.

Flere penge vil dog ikke løse udfordringerne alene. Det vil kræve nytænkning at bevare velfærdssamfundet og prioriteringer at fremtidssikre det.

På den baggrund har regeringen og KL som led i samarbejdsprogrammet bl.a. aftalt 113 regelforenklinger, der nedbringer administrationen i kommunerne og øger friheden til at finde gode løsninger lokalt. Regeringen og KL er enige om, at frisættelsen af den offentlige sektor vil styrke rammerne for at udvikle den borgernære velfærd. Med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* afskaffes en række centrale krav til undervisningen i folkeskolen, der løsner markant på bindingerne i folkeskoleloven. Og *Aftale om en reform af ældreplejen* ændrer bl.a. måden ældreplejen styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på med bl.a. mindre dokumentation og et nyt, forenklet og lærende tilsyn. Regeringen og KL er enige om, at initiativerne bidrager til at fremtidssikre velfærden med fokus på nytænkning, flere lokale frihedsgrader og frit valg for borgeren.

Regeringen og KL blev d. 6. maj 2024 som led i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2025 enige om en delaftale på det specialiserede socialområde. Aftalen indeholder en række tiltag, som når de er gennemført, vil øge det kommunale prioriteringsrum, skabe større tryghed og forudsigelighed for borgerne og reducere udgifterne på det specialiserede socialområde. Samtidig skal anbefalingerne bidrage til en bedre styring på socialområdet, så ressourcerne bruges bedst muligt, og bidrage til en faglig og økonomisk bæredygtig udvikling af socialområdet. Tiltagene vil ikke have fuld gennemslagskraft i 2025.

2. Kommunernes økonomiske rammer

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme i 2025. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 3,4 mia. kr. Heraf udgør kvalitetsløftet af ældreplejen 546 mio. kr. Regeringen har tilkendegivet, at den i 2025 vil reducere med 1.000 årsværk i den statslige administration. De 1.000 årsværk bidrager til at finansiere den borgernære velfærd i kommuner og regioner i 2025.

KL tager derudover som en del af aftalen til efterretning, at kommunernes udgifter til administration skal nedbringes med 242 mio. kr. i 2025. Det vil fortsat være op til den enkelte kommune at frigøre ressourcerne på baggrund af, hvad der giver mening efter lokale forhold.

Den kommunale serviceramme udgør derved samlet set 323,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT mv.

Regeringen og KL er enige om, at rammen for kommunernes investeringer i 2025 udgør 20,3 mia. kr. Parterne er enige om, at det aftalte niveau sikrer gode muligheder for at investere i de fysiske rammer for velfærden og den grønne omstilling. Heraf udgør investeringen i bedre faglokaler som følge af *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* 888 mio. kr. i 2025.

Kommunernes likviditetsfinansiering udgør 0,5 mia. kr.

De seneste års overskridelser af de aftalte anlægsrammer svækker troværdigheden om aftalesystemet og styringen af den samlede offentlige økonomi. Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at både den aftalte kommunale service- og anlægsramme i 2025 overholdes i budgetterne og regnskaberne.

Regeringen og KL er enige om, at det aftalte anlægsniveau omfatter et ekstraordinært løft af kommunernes anlægsinvesteringer på 0,6 mia. kr. i 2025 og 0,7 mia. kr. i 2026 til udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet som aftalt i forbindelse med økonomiaftalen for 2024. Parterne er enige om, at det samlede løft af botilbudskapaciteten på 1,5 mia. kr. i perioden 2024 til 2026 kommer i tillæg til den eksisterende anlægsaktivitet på området.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2025. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for service- og anlægsudgifter. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2025.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i den aktuelle økonomiske situation skal tilstræbe at anvende en andel af deres likvide midler til at nedbringe kommunernes samlede gæld.

Regeringen og KL er enige om, at særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes, så den samlet udgør 800 mio. kr. i 2025. Puljen udmøntes med henblik på at imødegå udfordringer i de mest vanskeligt stillede kommuner. Fordelingen af særtilskuddet sker på baggrund af en samlet vurdering af kommunens økonomiske situation og under hensyntagen til kommuners tilskyndelse til at fremme udviklingen. Der afsættes desuden en lånepulje på i alt 200 mio. kr. målrettet særligt vanskeligt stillede kommuners anlægsinvesteringer på bl.a. det borgernære og grønne område.

Det er vigtigt for tilliden i aftalesystemet, at kommunerne overholder rammerne for kommunernes skattefastsættelse. Kommunernes skat er dog over de seneste år steget, selvom der har været enighed om, at skatten samlet skulle holdes i ro. Parterne er enige om, at kommunerne i de kommende år skal understøtte, at skatten samlet set overholder de aftalte rammer. Regeringen og KL er enige om, at målet for kommunernes skattefastsættelse er en samlet uændret kommunal skat for 2025.

Tabel 1
Balance for kommunerne i 2025

Mia. kr., 2025-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	323,6
Aktivitetsbaseret medfinansiering	26,0
Overførsler	110,2
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	20,3
Øvrige udgifter	1,1
Udgifter i alt	481,2
Skatteindtægter	-377,2
Bloktilskud mv.	-100,6
<i>Heraf betinget bloktilskud</i>	<i>-4,0</i>
Øvrige indtægter	-7,7
Indtægter i alt	-485,5

Med *Aftale om kommunernes økonomi for 2024* er det aftalt, at der skal ske en normalisering af udgiftsstyringen for modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Der er som led i den fortsatte normalisering enighed mellem parterne om, at der afsættes en samlet ramme på 900 mio. kr. for 2024 til modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Midlerne udmøntes over bloktilskuddet.

Boks 1**Øvrige økonomiske forudsætninger****Overførselsudgifter**

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter, herunder udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv., vil udgøre 110,2 mia. kr. i 2025.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen (PL) for kommunerne fra 2024-2025 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 3,9 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 4,0 pct. fra 2024-2025, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 2,5 pct. fra 2024-2025.

Midtvejsregulering

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der foretages en midtvejsregulering vedrørende 2024 på 0,4 mia. kr. som følge af ændrede skøn for overførsler samt pris- og lønudvikling.

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2024 var 122 kr. pr. indbygger. For 2025 vil pris- og lønreguleringen indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 126 kr. pr. indbygger på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2024-2025 på 3,5 pct. inkl. medicin.

Kommunal medfinansiering (KMF)

Regeringen afventer Sundhedsstrukturkommissionens anbefalinger, som bl.a. skal belyse finansierings- og incitamentsstrukturer i sundhedsvæsenet, der understøtter omstillingen til det nære sundhedsvæsen samt en bedre udnyttelse af ressourcer og kapacitet inden for og på tværs af sektorer. De skal herunder foretage en vurdering af løsninger baseret på økonomiske incitamenter og øget synlighed om resultater. Stillingtagen til ændring i den fremadrettede ordning vil afvente dette arbejde. Regeringen har tilkendegivet, at den løbende afregning af den kommunale medfinansiering (KMF) fastfryses i 2025 svarende til afregningsniveauet i 2024, og at der i forbindelse med efterreguleringen af KMF for 2023 inddrages et hensyn til, at kommuner med en høj budgettering af medfinansieringen ikke taber uforholdsmæssigt på ordningen.

Skattefastsættelse

Regeringen og KL er enige om at understøtte skattenedsættelser i kommunerne mhp. at give plads til, at andre kommuner kan øge skatten tilsvarende, inden for en samlet uændret kommunal skat. På den baggrund etableres en ramme til nedsættelser af indkomstskatten med tilskud i 2025 på op til 200 mio. kr. Tilskudsprocenten kan højest udgøre 75 pct. af provenutabet i 2025, 50 pct. i 2026 og 25 pct. i 2028.

Med henblik på at understøtte en samlet uændret skat skal kommunerne inden budgetlægningen ansøge Indenrigs- og Sundhedsministeriet om adgang til at få andel i tilskuddet til skattenedsættelse. På den baggrund fastsættes rammerne til nedsættelser med henblik på at understøtte en samlet uændret skat. Tilskud fordeles endeligt på baggrund af kommunernes faktiske skattefastsættelse.

Der er med *Aftale om reform af det kommunale tilskuds- og udligningssystem* af d. 5. maj 2020 enighed om at understøtte, at kommunernes indkomstskat under ét ikke stiger som følge af udligningsreformen. I forlængelse heraf øges rammen til nedsættelser af udskrivningsprocenten med op til ca. 32 mio. kr. for at understøtte en neutralisering af en evt. samlet skattestigning, som kan tilskrives en overudligningsvirkning ved skatteforhøjelser til indfasningen af tab i udligningsreformen i 2025. Tilskud fordeles efter vilkår fastsat med udligningsreformen.

Ejendomsskat

Efter en årrække med videreførte vurderinger er vurderingsmyndighederne nu i gang med at udsende de nye ejendomsvurderinger til landets boligejere. Udsendelsen af nye ejendomsvurderinger sker i etaper i de kommende år.

Regeringen og KL er enige om at drøfte mulighederne for midlertidige tiltag, der i denne periode kan understøtte mere stabile rammer for kommunernes forventede ejendomsskatteindtægter.

Dækningsafgift

Stigningsbegrænsning på dækningsafgiften medfører, at de opkrævede dækningsafgifter årligt ikke kan stige med mere end 10 pct. af den nye fuldt indfasede dækningsafgift. Der ydes kompensation i 2025-2027 til kommunerne baseret på det skønnede grundlag kommunerne havde til rådighed i forbindelse med budgetlægningen for 2024.

Der er vedrørende dækningsafgift for visse erhvervsjendomme fra 2024 og frem forudsat et forhøjet provenu pba. nye foreløbige ejendomsvurderinger. Kommuner med nettotab som følge af det tilsvarende lavere bloktilskud kompenseres i 2025-2028. Kompensationen baseres på det skønnede grundlag kommunerne havde til rådighed i forbindelse med budgetlægningen for 2024.

3. Flerårigt samarbejde

Velfærdsområderne står over for en lang række strukturelle udfordringer. Den demografiske udvikling og rekrutteringssituationen medfører behov for nye løsningsveje, hvis de store velfærdsområder fortsat skal udvikles. Det kræver klare prioriteringer og et tæt og aktivt samarbejde mellem regeringen og KL.

Med økonomiaftalen for 2024 har regeringen og KL styrket samarbejdet ved at etablere et flerårigt samarbejdsprogram og politisk partnerskab, der har til formål at understøtte kommunernes arbejde med at udvikle velfærden inden for de økonomiske rammer og tilvejebringe de forudsatte administrationsbesparelser. Regeringen og KL er enige om at videreføre arbejdet med det flerårige samarbejdsprogram og politiske partnerskab med henblik på at understøtte kommunernes lokale indsatser og prioriteringer samt finde løsningsforslag på de udfordringer, der opleves i kommunerne.

Det politiske partnerskab med fokus på den borgernære velfærd

Regeringen og KL er enige om, at en række strukturelle samfundsudfordringer kræver fælles politiske løsninger for at fremtidssikre velfærdssamfundet. Den demografiske udvikling og rekrutteringssituationen nødvendiggør nytænkning og tydelig politisk prioritering. Regeringen og KL er enige om, at dette skal være omdrejningspunktet for det politiske partnerskab, hvor parterne løbende kan drøfte udfordringer og muligheder for de kommunale velfærdsområder, herunder drøfte og følge op på relevante reformspor. Partnerskabet vil fortsat være bygget op omkring møder på halvårlig basis med henblik på, at parterne løbende kan bidrage med forslag og perspektiver på kendte udfordringer for den borgernære velfærd og vende de dilemmaer, som opstår, når nye veje skal betrædes. Parterne er enige om at drøfte en række temaer det kommende år, *jf. boks 2*.

Boks 2

Konkrete drøftelser i det politiske partnerskab med fokus på den borgernære velfærd

Udviklingen på de store velfærdsområder

En række store reformer og politiske aftaler vedr. centrale velfærdsområder skal de kommende år gennemføres og implementeres. Regeringen og KL er enige om at drøfte implikationer heraf og løbende have tæt dialog om hensigtsmæssig implementering og udmøntning, herunder bl.a. i forhold til ældrereformen og *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram*. Hertil er parterne enige om, at et tema for næste møde kan omhandle udviklingen af det nære sundhedsvæsen.

Digitalisering og kunstig intelligens

Med økonomiaftalerne for 2025 er regeringen og KL enige om at nedsætte en digital taskforce med ambitionen om at Danmark skal være verdensførende inden for kunstig intelligens i den offentlige sektor. Taskforcen skal bidrage til at frigøre arbejdskraft, reducere administration og øge kvaliteten i den offentlige sektor til gavn for borgere og virksomheder. Parterne er enige om løbende at drøfte status for arbejdet, herunder konkrete initiativer.

Frisættelse, afbureaukratisering og prioriteringer

Det vil fortsat kræve klare prioriteringer og et tæt og aktivt samarbejde mellem regeringen og KL, hvis den offentlige velfærd skal udvikles. Regeringen og KL er enige om at igangsætte en række initiativer, der skal understøtte frisættelsen af velfærdsområderne, og som der løbende vil gøres status på i regi af det politiske partnerskab. Regeringen og KL er desuden enige om at fortsætte dialogen om prioriteringer i den offentlige velfærd, herunder hvordan vi som samfund anvender de ressourcer, der er til rådighed og balancerer forholdet mellem medborgerskab, civilsamfundet og andre aktørers ansvar og mulige bidrag, samt det offentliges ansvar. Parterne er samtidig enige om løbende i regi af det politiske partnerskab at følge op på, hvordan unødigt regulering og kontrol kan begrænses med henblik på at sikre en effektiv og hensigtsmæssig opgaveløsning lokalt samt drøfte prioriteringer i den offentlige velfærd.

Regeringen og KL er enige om, at drøftelserne i partnerskabet kan understøttes af analyser af relevante problemstillinger, og er desuden enige om at fortsætte dialogen i forlængelse af økonomiaftalen.

Det flerårige samarbejdsprogram

Regeringen og KL aftalte i forbindelse med økonomiaftalen for 2024, at det er op til den enkelte kommune at nedbringe de administrative udgifter på baggrund af hvad der giver mening efter lokale forhold, og at det flerårige samarbejdsprogram skal understøtte kommunernes arbejde. Samarbejdsprogrammet har allerede taget de første vigtige skridt og materialiseret sig i en række konkrete resultater, som både fjerner og forenkler statslige og kommunale regler, fører til færre dokumentationskrav samt understøtter en bedre ressourceanvendelse i kommunerne, så mere tid går med borgeren og mindre tid går med bl.a. unødigt bureaukrati.

Der er lokalt iværksat en række initiativer med fokus på afbureaukratisering og nedbringelse af udgifterne til administration, herunder bl.a. ved forenkling og afskaffelse af lokale regler, registrerings- og dokumentationskrav og mål, forenkling af arbejdsgange samt øget frihed til institutionerne og mindre detailstyring. Samtidig er regeringen og KL som en del af samarbejdsprogrammet enige om at gennemføre en lang række konkrete forenklingsforslag, som understøtter kommunernes arbejde med at nedbringe administrationsbesparelser, hvoraf en række vil have effekt allerede i 2024. Regeringen og KL er også enige om en række forenklingstiltag på tilsynsområdet (uddybet i boks 3), der kan bidrage til at understøtte kommunernes arbejde med at frigøre ressourcer, hvoraf en række vil have effekt allerede i 2024. Samlet set er regeringen og KL således enige om at gennemføre 113 forenklinger, der fuldt indfaset skal frigive et trecifret millionbeløb, *jf. bilag 1*.

Boks 3**Færre og mere målrettede tilsyn****Initiativer**

Tilsyn er med til at sikre kvalitetsudvikling og regeloverholdelse, men mange tilsynsbesøg resulterer i dag ikke i reaktioner eller anbefalinger. Regeringen vil derfor reducere det statslige tilsynstryk på det kommunale og regionale område med samlet 30 pct. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om, at tilsynstrykket fra kommunale tilsyn skal reduceres med 30 pct., *jf. bilag 1*.

Mange institutioner skal i dag varsles op til 6 uger før et anmeldt tilsynsbesøg, hvilket medfører øget ressourcetræk i den enkelte institution som følge af forberedelse mv. og fjerner tid fra kerneopgaven. Dog fører anmeldte tilsyn

generelt ikke til flere påbud end uanmeldte tilsyn. Regeringen og KL er enige om, at varslingen for anmeldte tilsyn skal reduceres til en kort varsling (men stadig med tilstrækkeligt varsel ift. varsle sårbare borgere, eller sikre at relevant personale er til stede), *jf. bilag 1*.

Der er en række tilsyn, som er meget omfattende og forbundet med en stor administration. Regeringen og KL er enige om at reducere administration i forbindelse med tilsynsprocessen, fx smidigere præproces, forenklede tilsynsmodeller, lettede dokumentationskrav samt forenklet afrapportering, *jf. bilag 1*.

Anm.: En række tiltag vil kræve Folketingets opbakning, forhandlinger med forligspartier mv.

På den baggrund er regeringen og KL enige om, at kommunerne i 2024 har sparet 0,7 mia. kr. på administration, og at konkrete tiltag i regi af samarbejdsprogrammet har bidraget til at understøtte kommunernes arbejde.

Parterne er samtidig enige om at fortsætte det flerårige samarbejdsprogram. Samarbejdsprogrammet vil både bygge videre på det allerede igangværende arbejde, men også igangsætte nye initiativer med henblik på at kunne levere ambitiøse løsninger, der skal understøtte kommunernes arbejde, *jf. bilag 2*.

4. Frisættelse af velfærdsområderne

Regeringen har med en række af Folketingets partier indgået aftaler om hhv. folkeskoleområdet og ældreområdet med det formål at frisætte velfærdsområderne og muliggøre at flere beslutninger træffes tættere på borgeren. Regeringen og KL er enige om, at aftalerne danner grundlag for at styrke den borgernære velfærd, og at implementeringen af aftalerne er afgørende for, at de politiske ambitioner bliver til virkelighed. Parterne er enige om at arbejde tæt sammen om implementeringen med henblik på at indfri de politiske ambitioner, så de nye frihedsgrader omsættes til øget kvalitet og frihed lokalt.

Folkeskolen

Regeringen og KL er enige om, at folkeskolen har behov for friere rammer, så der er plads til at skabe en skoledag, som kan motivere og udfordre alle børn. Der er ligeledes enighed om, at folkeskolens almene klasser skal kunne mere for flere elever. *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse* af 19. marts 2024 understøtter denne fælles ambition. Aftalen løsner markant på bindingerne i folkeskoleloven og har fokus på mere praktisk undervisning, herunder i forhold til udviklingen af nye læreplaner, som skal understøtte bedre sammenhæng mellem fagenes teoretiske, praktiske og kreative sider. Derudover indeholder aftalen en række tiltag, som skal bidrage til at styrke klassefællesskabet og den tidlige, forebyggende indsats i almenområdet. Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende for realiseringen af den fælles ambition med aftalen at fastholde et tæt samarbejde, herunder i regi af Sammen om Skolen. Regeringen og KL er dertil enige om, at kommunerne skal understøtte frisættelsen af folkeskolen ved, i respekt for ledelseskæden, at lægge mere ansvar og flere beslutninger ud til skolerne.

Samarbejde om at styrke folkeskolens almentilbud

Hvis vi fortsat skal have en fælles folkeskole, hvor børn med alle sociale og kulturelle baggrunde og med forskellige livsomstændigheder mødes og dannes på tværs, skal folkeskolens almentilbud styrkes. Andelen af elever i folkeskolen, som går i et specialundervisningstilbud og ikke deltager i den almene undervisning, har været stigende de seneste år. Kommunerne oplever, at en støt voksende andel af folkeskolens økonomi går til at finansiere specialundervisning, og at de har færre ressourcer til at skabe stærke almentilbud, hvor alle børn og unge trives og lærer.

Der vil med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* blive iværksat indsatser, som bidrager til at skabe stærkere inkluderende fællesskaber i folkeskolens almentilbud. En omstilling af folkeskolen, hvor flere elever trives og lærer i almenundervisningen, og udgifterne til segregeret specialundervisning nedbringes, kræver dog at der iværksættes yderligere tiltag. Regeringen og KL er derfor enige om at etablere et samarbejde om udvikling af folkeskolens almenområde med tre spor:

- *Datagrundlag.* Etablering af datagrundlag for kommunernes udgifter til almenområdet og segregeret specialundervisning. Datagrundlaget skal understøtte opfølgningen på den fælles intention om, at flere elever på sigt skal kunne indgå i almenundervisningen. Parterne er enige om, at der efter indgåelse af en aftale skal være dialog om etablering af datagrundlaget med henblik på efterfølgende årlig opfølgning på udviklingen.
- *Viden og gode erfaringer.* Etablering af samarbejde mellem Børne- og Undervisningsministeriet (formand), Finansministeriet og KL om udbredelse af viden og gode erfaringer til kommunerne om lovende tiltag, organiseringsformer samt decentrale betalingsmodeller, som understøtter, at flere elever kan indgå i almenundervisningen. Parterne er enige om, at udbredelsen vil tage afsæt i det arbejde, der allerede foregår i kommunerne og i regi af *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram*.
- *Kompetencer.* Som en del af *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* er der initiativer, som skal sikre flere specialpædagogiske kompetencer tæt på eleverne. Regeringen og KL er enige om, at denne indsats er helt central for at styrke almenområdet, og at der er behov for, at midlerne til kompetenceudvikling de næste år anvendes hertil for at kunne løfte opgaven. Det skal bl.a. bidrage til, at lærere og pædagoger kompetenceudvikles tæt på praksis, at der opbygges stærkere specialpædagogiske kompetencer på skolerne, at PPR omstilles, så der arbejdes tættere på skolerne, og at skoleledelserne klædes bedre på til at varetage den specialpædagogiske ledelsesopgave.

Endvidere er regeringen og KL enige om, at der er behov for at se på de lovgivningsmæssige rammer, så skolerne får bedre muligheder for at arbejde forebyggende og støtte op om fællesskaberne i almenområdet. Det vil ske i forlængelse af den lovforberedende ekspertgruppe, som er aftalt i *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram*, og hvor KL og de øvrige parter i Sammen om Skolen inddrages.

Ældreplejen

Regeringen har den 18. april 2024 indgået en bred politisk aftale i Folketinget om en ældrereform. Der afsættes med reformen 1 mia. kr. årligt med indfasning frem mod 2027 til at løfte kvaliteten, plejen og omsorgen i ældreplejen. Regeringen og KL er enige om, at kvalitetsløftet målrettes ældreområdet og skal bidrage til omstilling, kontinuitet og øget kvalitet, herunder eksempelvis at medarbejderne i ældreplejen får mere tid til den enkelte ældre.

Med ældrereformen indføres helhedspleje og borgernær visitation i ældreplejen.

Regeringen og KL er enige om, at det er en fælles ambition at udbrede faste tværfaglige teams i ældreplejen. Med aftalen udmøntes 376,1 mio. kr. i 2024 til en målrettet udbredelse af faste teams. Regeringen og KL er enige om, at udmøntningen skal ske så ubureaukratisk som muligt. Kvalitetsløftet kan bl.a. bidrage til at understøtte den varige udbredelse af faste teams. Regeringen og KL er desuden enige om, at der med ældrereformen tages vigtige skridt i forhold til frisættelse af kommunerne samt nedbringelse af bureaukrati og dokumentation i ældreplejen. Kommunerne får fra den 1. januar 2025 mulighed for at etablere eller omlægge kommunale plejehjem til en ny type frisatte plejehjem: Lokalplejehjem. Regeringen og KL er enige om sammen at følge arbejdet med udbredelse af lokalplejehjem.

Med aftalen styrkes borgernes frie valg mellem leverandører på ældreområdet, ligesom aftalen rummer en række elementer, som skal sikre gennemsigtighed og ligestilling mellem offentlige og private leverandører. Regeringen og KL er enige om, at initiativerne skal gennemføres inden for aftalens overordnede ambition om at reducere unødvendigt bureaukrati i ældreplejen. Initiativer vedr. gennemsigtighed og ligestilling mellem offentlige og private leverandører gennemføres inden for aftalens rammer på en måde så administrative meropgaver minimeres, og kommunerne kompenseres således for eventuelle merudgifter i medfør af DUT.

Regeringen og KL er enige om, at regeringen med ældrereformen tager første skridt i forhold til styrke frisættelsen, tilliden til medarbejdere og ledere samt den lokale forankring. Ældrereformen forudsætter en omfattende implementeringsindsats, og implementeringen kræver et tæt samarbejde mellem staten og kommunerne, herunder om kompetenceudvikling og styring. Regeringen og KL er derfor enige om at etablere et implementeringssamarbejde, der bl.a. skal fokusere på reformens gennemførelse og lokale forankring. Der nedsættes desuden partnerskaber om bl.a. dokumentation og data samt velfærds-teknologi. Regeringen og KL vil årligt følge op på fremdriften i implementeringen af reformen, herunder status på udbredelsen af faste teams og anvendelsen af kvalitetsløftet.

Ældrereformen skal bidrage til at fastholde og rekruttere medarbejdere til ældreplejen. Derfor er regeringen og KL enige om i forlængelse af implementeringsprocessen af ældrereformen at følge og løbende drøfte arbejdskraftudfordringen på ældreområdet.

Understøttelse af frisættelsen på velfærdsområderne

Regeringen og KL er enige om, at det er et fælles ansvar at understøtte frisættelsen af velfærdsområderne, og at det kræver initiativer, der bl.a. fordrer en ændret kultur, herunder i forbindelse med håndtering af fejl, og ledelse. Regeringen og KL er på den baggrund enige om at indgå i et fælles arbejde, der skal understøtte frisættelsen af velfærdsområderne. Der vil i fællesskab blive aftalt en række initiativer, som parterne tager et fælles ansvar for at igangsætte og implementere herunder ift. ledelse i den frisatte velfærd, opgør med nulfejlskultur samt kommunernes egne frisættelsesinitiativer. Parterne drøfter første gang konkrete initiativer i oktober 2024, og der gøres status på arbejdet på det førstkomende møde i det politiske partnerskab.

5. Digitalisering

Det tætte samarbejde mellem regeringen og KL har bidraget til at gøre Danmark til et digitalt foregangsland og sikret os et solidt digitalt fundament for fremtidens velfærdssamfund.

Derfor er der enighed om at drøfte indhold og rammer for det fremadrettede fællesoffentlige samarbejde, der skal sætte retningen for fremtidens digitale offentlige sektor, når den nuværende fællesoffentlige digitaliseringsstrategi udløber med udgangen af 2025. Tilgang til samt indhold og finansiering af en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi vil skulle aftales i foråret 2025.

Regeringen og KL er endvidere enige om fortsat at sikre et højt sikkerhedsniveau og en fortsat stabil drift, vedligehold og videreudvikling af den fællesoffentlige digitale infrastruktur. Det indebærer øgede omkostninger på samlet set 77,1 mio. kr. i 2025, heraf 30,8 mio. kr. til kommunerne og 15,5 mio. kr. til regionerne. Det bemærkes imidlertid, at de samlede omkostninger til det fællesoffentlige digitale samarbejde falder med 11,2 mio. kr. fra 2024 til 2025.

Med *Aftale om kommunernes økonomi for 2023* igangsatte parterne et arbejde, som skulle se på mulige modeller for den fremtidige finansieringsstruktur for den fællesoffentlige digitale infrastruktur. Parterne er enige om at fortsætte arbejdet frem mod ØA26.

Sammenhæng på tværs i sundhedsvæsenet

Regeringen og KL er enige om fortsat at sikre en stærk sundheds-it-infrastruktur ved at afsætte 145,5 mio. kr. i 2025. Det dækker den fortsatte drift fra 2024 niveauet og en stigende brug af infrastrukturen, hvor data i stadig højere grad deles og benyttes til at frigøre arbejdskraft og skabe mere sammenhængende forløb på tværs af et stadig mere digitaliseret sundhedsvæsen. Hertil kommer en udligning af udgifter som reelt hører under den fælles offentlige infrastruktur på sundhedsområdet, men ikke har været dækket ved tidligere økonomiaftaler.

Parterne er i forlængelse heraf enige om at fortsætte arbejdet mod en ny styrings- og finansieringsmodel for sundheds-it-infrastrukturen, som videreføres til ØA26, hvor igangværende udbud af infrastrukturen forventes gennemført.

Sundhed.dk udgør en central national infrastruktur. Regeringen og KL er som opfølgning på ØA24 enige om ekstraordinært at afsætte 100 mio. kr. i en fireårig periode fra 2025-2028, heraf 25 mio. kr. i 2025, til en gennemgribende modernisering af sundhed.dk's platform. Moderniseringen skal styrke sikkerhedsniveauet og fremtidssikre platformen ved at afvikle den tekniske gæld, som har ophobet sig de senere år. Udbetalingen af midlerne betinges af en række kriterier, som fastsættes af parterne i fællesskab. Samtidig videreføres udviklingsbevillingen fra ØA23 på 10,8 mio. kr. i 2025 og frem, og basisbevillingen løftes med 6,5 mio. kr. i 2025. Bevillingsløftet skal finansiere stigende udgifter til vedligehold og understøtte en solid og effektiv driftsorganisation med øget professionalisering og fokus på kernerdrift.

Digital løsning til graviditetsforløb

Parterne er enige om at tage den digitale løsning til graviditetsforløb i brug inden udgangen af 2025, forudsat at der afsættes den sædvanlige tid til implementering (18 måneder fra den endelige løsning er godkendt i projektets styregruppe). Herudover er parterne enige om i de kommende år at videreudvikle løsningen så den kan understøtte mere individualiserede og differentierede behandlingsforløb, samt mere sammenhængende indsatser til særligt sårbare gravide med komplekse forløb.

Cyber- og informationssikkerhed

Danmark har en af verdens mest digitaliserede offentlige sektorer, og staten, kommunerne og regionerne er bundet sammen gennem digital infrastruktur. En forudsætning for fortsat at kunne drage nytte af en digitaliseret offentlig sektor er, at der er styr på sikkerheden. Regeringen og KL er enige om, at et tidssvarende cybersikkerhedsniveau i kommuner er nødvendigt for at sikre de kritiske dele af den offentlige sektor. Regeringen noterer sig, at kommunerne opbygger en fælles enhed til at overvåge de kommunale netværk for cyberaktivitet. Regeringen og KL vil senere på året drøfte implementering af NIS2-direktivet. Regeringen og KL har desuden igangsat en analyse af fælles løsninger for it-drift i kommunerne, herunder bl.a. med fokus på cybersikkerhed. Drøftelserne vil skulle ses i sammenhæng hermed.

Digital Taskforce for kunstig intelligens

Regeringen og KL er enige om, at den offentlige sektor i Danmark skal være verdensførende i anvendelse af kunstig intelligens. Derfor er regeringen og KL enige om at nedsætte en Digital Taskforce for kunstig intelligens. Herunder skabe klarhed om regelgrundlaget for brug af AI på velfærdsområderne.

Taskforcen skal sætte retning og ambition for udnyttelse af kunstig intelligens i den offentlige sektor. Taskforcens arbejde skal bidrage til at frigøre arbejdskraft, reducere administration og øge kvaliteten i den offentlige sektor til gavn for borgere og virksomheder, *jf. bilag 3*.

Parterne er enige om løbende i kommende økonomiaftaler at stille den nødvendige finansiering til rådighed for taskforcens arbejde og implementeringen af konkrete løsninger. Parterne er hertil enige om, at gevinsterne ved kunstig intelligens og ny teknologi i den offentlige sektor i videst muligt omfang skal frigøres og prioriteres politisk.

6. Sundhed

Sundhedsstrukturkommissionen

Regeringen har i marts 2023 nedsat Sundhedsstrukturkommissionen, som har til opgave at udarbejde et beslutningsgrundlag, der fordomsfrit opstiller og belyser modeller for den fremtidige organisering af sundhedsvæsenet. Modellerne skal understøtte et sammenhængende sundhedsvæsen med en opgavefordeling mellem sygehuse og det nære sundhedsvæsen, der sikrer, at patienten kommer i centrum. Det nære sundhedsvæsen skal desuden styrkes, så flere borgere kan blive behandlet i eller tæt på hjemmet. Derudover skal den geografiske og sociale ulighed i sundhed nedbringes, sundhedsvæsenet skal være mere bæredygtigt, og det skal understøtte frit valg og patientrettigheder. Kommissionen forventer at afslutte sit arbejde i juni med henblik på efterfølgende at afrapportere til regeringen. Kommissionens rapport vil blive sendt i offentlig høring frem til primo august. Regeringen vil efterfølgende fremlægge et forslag til en sundhedsreform, der skal skabe forudsætningerne for et stærkt fremtidigt sundhedsvæsen.

Opfølgning på 10-årsplan for psykiatrien

Regeringen og KL er enige om fortsat at understøtte implementeringen af initiativerne i de brede politiske aftaler om en 10-årsplan for psykiatrien på baggrund af den indgåede udmøntningsaftale mellem parterne den 2. april 2024. Med udmøntningsaftalen skal kommunerne tilstræbe overholdelse af servicemål for, hvor hurtigt børn og unge, der mistrives psykisk og har symptomer på psykisk lidelse, men som ikke umiddelbart har brug for behandling i børne- og ungdomspsykiatrien, kan forvente at få hjælp i de nye lettilgængelige behandlingstilbud. Kommunerne skal tilstræbe servicemålene når tilbuddet er fuldt ud etableret i alle kommuner, hvilket ifølge aftalen er inden udgangen af 2025. Parterne er ligeledes enige om at følge implementeringen af tilbuddet tæt.

KL noterer sig, at regeringen i efteråret 2024 vil fremlægge et politisk udspil til en fuldt finansieret 10-årsplan for psykiatrien frem mod 2030. Det politiske udspil vil tage udgangspunkt i input fra sundhedsstrukturkommissionen og det nedsatte psykiatriråd, hvor bl.a. KL er repræsenteret. Det politiske udspil til en 10-årsplan vil blive fremlagt, efter regeringen har fremlagt et forslag til en sundhedsreform.

Robusthedskommissionen

Regeringen og KL er enige om at følge op på Robusthedskommissionens anbefalinger fra september 2023. Regeringen og KL er enige om at fortsætte indsatser, der understøtter, at flere kommer på fuldtid.

Dosispakket medicin

De seneste år er der, takket være et stærkt fokus fra alle sundhedsvæsenets parter, sket en væsentlig stigning i antallet af medicinbrugere på dosispakket medicin fra et lavt niveau. Fra december 2021 til april 2024 er der således sket en stigning i det samlede antal brugere på over 50 pct. Regeringen og

KL er enige om at styrke indsatsen for dosispakket medicin fra apoteket særligt målrettet borgere i kommunale pleje- og botilbud, så dosispakket medicin bliver førstevalg for de borgere, der er egnet til dosispakket medicin, og at arbejde for en modernisering af recepthåndtering, så det bliver mere smidigt. Det Fælles Medicinkort (FMK) skal tilpasses yderligere, og Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil undersøge, om der er et behov for justeret regulering for at understøtte udbredelsen af dosispakket medicin yderligere, herunder i bekendtgørelse om behandlerfarmaceuters virksomhedsområde, som opstiller begrænsninger i behandlerfarmaceutens mulighed for at iværksætte dosisdispensering med tilskud.

For at sikre en hensigtsmæssig ansvarsfordeling i det samlede patientforløb, skal der i tillæg til eksisterende samarbejdsaftaler oprettes nye samarbejdsaftaler, heriblandt med almen praksis samt apotekerne. Det vil sikre, at der er fastlagte rammer og arbejdsgange i dosisdispenseringskæden, så utilsigtede hændelser minimeres og kan håndteres i de tilfælde, de opstår.

7. Øvrige

Klima mv.

Klimaforandringerne sætter et stadig tydeligere aftryk på Danmark. Regeringen fremlagde i efteråret 2023 Klimatilpasningsplan 1, hvor der blev afsat 1,3 mia. kr. til klimatilpasning. Regeringen og KL er enige om at styrke indsatsen vedr. klimatilpasning, så Danmark bliver bedre forberedt mod mere ekstremt vejr i fremtiden, herunder med fokus på stormflod og højtstående grundvand.

Effektiv klimatilpasning kræver samarbejde på tværs af både offentlige myndigheder og private lods ejere. Parterne er enige om, at de lokale initiativer og planer bidrager til at sikre Danmark mod følgerne af ekstremt vejr. I forlængelse heraf er parterne enige om løbende at drøfte og samarbejde om en langsigtet planlægning af klimainsatsen samt hvordan lokale og nationale initiativer bedst muligt kan spille sammen. Det kan eksempelvis være ved at se på barrierer for lokale løsninger og rammerne for kommunernes indsats.

Med henblik på at reducere CO₂-udledningerne har kommunerne og regionerne indgået samarbejdet Klimaalliancen, hvor kommunerne har udarbejdet klimahandlingsplaner i overensstemmelse med Paris-aftalen. Parterne noterer sig, at Klimaalliancen bidrager til at skabe opbakning lokalt til den grønne omstilling.

Lavbundsindsats

Udtagning af lavbundsjord er et centralt virkemiddel i den grønne omstilling af dansk landbrug. Der er afsat over 7 mia. kr. til udtagningsindsatsen med afsæt i bl.a. *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug*, som med udgangspunkt i forudsætningerne bag landbrugsaftalen skønnes at kunne udtage 54.200 hektar lavbundsjord inkl. randarealer. Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt at prioritere lavbundsindsatsen. Regeringen og KL er enige om at drøfte kommunernes rolle i og rammer for udtagningsindsatsen i den grønne trepart.

Et styrket og sammenhængende beredskab

Danmark står overfor et komplekst trusselsbillede, der har skiftet karakter. Trusler fra nye områder er taget til, for eksempel inden for cyber- og hybridkrigsførelse og afledte konsekvenser fra klimakrisen. Det stiller nye og større krav til redningsberedskaberne. Det er vigtigt for regeringen og KL, at det

danske beredskab er godt rustet til at modstå de nye trusler for at understøtte et trygt og sikkert samfund.

KL noterer sig, at aftalepartierne i forsvarsforliget har aftalt, at der hurtigst muligt i 2024 skal indgås en aftale, der styrker det danske beredskab. Regeringen vil i forhandlingerne om en aftale på beredskabsområdet være opmærksomme på sammenhængen mellem det statslige og kommunale beredskab.

Bilag 1. Regelforenklinger

Regeringen og KL er enige om at gennemføre 113 regel- og forenklingstiltag, jf. tabel 2.

Det bemærkes, at en række af tiltagene kan gennemføres i 2024, mens en række andre tiltagene vil kræve yderligere arbejde, inden der kan gennemføres konkrete forenklinger. En række af tiltagene vil desuden kræve forhandlinger med forligspartier mv.

Tabel 2		
Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre		
Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
1	Ny model for merudgiftsydelser	Det foreslås at forenkle reglerne for merudgiftsydelser med henblik på at bibringe til et mere enkelt og gennemsigtigt system.
2	Revision af magtanvendelsesreglerne	Det foreslås at justere magtanvendelsesreglerne, så kommunerne bl.a. får bedre mulighed for at yde en økonomisk og fagligt god indsats, herunder bl.a. ved minimering af registrerings- og indberetningspraksis og udvidede muligheder for fysisk guiding.
3	Ensretning af regler vedr. opkrævning af tilbagebetalingsbeløb for børn i fritidshjem/SFO mv.	Det foreslås at ensrette regelgrundlaget for, hvordan kommunerne skal opkræve for meget udbetalt økonomisk fripladstilskud, som forældre har fået mhp. at nedsætte betalingen for en plads i dagtilbud, fritidshjem/SFO og klubtilbud.
4	Ny model for borgerstyret personlig assistance (BPA)	Det foreslås at arbejde videre med en mulig takstmodel på BPA-området for udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere.
5	Ændring af betalingsloven mhp. afskaffelse af kontantbetaling	Det foreslås at ændre betalingsloven, så offentlige institutioner kan undgå kontantbetaling. Ændringen skal udformes så kommunalbestyrelsen vil skulle forholde sig til, om fx udsatte borgere kan komme i klemme mhp. at relevante betalingsmodtagere ikke undtages betalingsloven.
6	Ændring af (lovbestemte) forebyggende hjemmebesøg	Det foreslås at fjerne en række specifikke proceskrav om forebyggende hjemmebesøg, så kommunerne får bedre mulighed for lokalt at planlægge den lokale indsats.
7	Afskaf kommunal kontrol af dosispakket medicin	Kommunerne har hidtil skulle kontrollere dosispakket medicin leveret af apoteket. Lægen kan beslutte, om en patients lægemidler skal dosispakkes og ordinere tilskud dertil, og selve pakningen foregår på et pakkeapotek. Styrelsen for Patientsikkerhed har med en opdateret pjece "korrekt håndtering af medicin" afskaffet modtagerkontrollen af den dosispakkede medicin i kommunerne, som fortsat skal kontrollere, at de giver dosiserulle til den rette patient.
8	Kravet om evaluering af den pædagogiske læreplan hvert andet år fjernes	Det er besluttet, at krav om evaluering af den pædagogiske læreplan hvert andet år, fjernes. Der vil uændret være krav om etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddene med hensyn på at udvikle den pædagogiske kvalitet.
9	Lempelse af revision på beskæftigelses- og socialområdet	Det foreslås at arbejde med mulige tilpasninger af den digitale revisionsmodel på beskæftigelses- og socialområdet med henblik på at lempe revisionsomfanget for kommunerne.
10	Serviceeftersyn af det nationale tilsyn med folkeskolen	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet at igangsætte et serviceeftersyn af kvalitetstilsynet med henblik på at forelægge anbefalinger for et nyt kvalitetstilsyn for folkeskoleforligskredsen. Serviceeftersynet skal undersøge mulighederne for at sanere i unødige kontrolopgaver, så et opdateret tilsyn bliver mindre ressourcerævende for forvaltninger og skoler, samtidig med at kvalitetstilsynet fortsat skal identificere og gribe ind over for skoler med de største og mest vedvarende kvalitetsudfordringer.
11	Afskaf mål om 95 pct. kompetencedækning i folkeskolen	Regeringen foreslog med folkeskoleudspillet Forberedt på Fremtiden II at afskaffe kravet om fuld kompetencedækning. Med Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet at afskaffe kravet om fuld kompetencedækning i indskolingen. Der skal fortsat følges op på udviklingen i kompetencedækningen i folkeskolen.

Tabel 2

Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
12	Afskaf revisionskrav af Stoploven	Det foreslås at afskaffe krav om, at kommunerne hvert år skal lave en revisorpåtegnet indberetning af, om der ift. deres drikke- og spildevandsselskaber er foretaget uddelinger, afståelser eller omstruktureringer omfattet af registreringspligten efter Stoplovens § 2. Det foreslås også, at der i stedet sikres mulighed for, at der kan anmodes om nødvendig dokumentation fra kommunerne, samt at der stilles krav om, at større vandselskaber skal levere samme indberetning vedr. transaktioner mellem vandselskab og kommune, som de store vandselskaber i forvejen er forpligtet til at indberette til skattemyndighederne.
13	Udbore mulighed for forenkling af regler vedr. fravalg af frokostordning og dele af reglerne om tilsyn i dagtilbud	Det er besluttet, at der igangsættes en proces, der skal udbore, hvordan reglerne om forældres fravalg af et sundt frokostmåltid i daginstitutioner kan forenkles samt en proces for at se på forenkling af dele af reglerne om tilsyn med dagtilbud.
14	Afskaf årlig godkendelse af kvalitetsstandarder	Det foreslås at fjerne proceskrav om at udarbejde kvalitetsstandarder, som kommunalbestyrelserne i øjeblikket mindst én gang årligt skal udarbejde for forebyggende hjemmebesøg, personlig og praktisk hjælp m.v., rehabiliteringsforløb samt kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning.
15	Afskaf indberetningskrav på genoptræningsydelser efter § 140	Det foreslås at afskaffe krav om, at fysio- og ergoterapeuter skal indberette genoptræningsydelser, der er udført efter Sundhedsloven § 140 til Sundhedsdatastyrelsen ifm. overgangen til brugen af Fælles Sprog III. Som det er nu foregår indberetningen via indrapportering af såkaldte SKS-koder, som konkret fortæller, hvilken genoptræning kommunen har udført.
16	Ensretning af regler om revisitation af børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen	Det foreslås at ensrette reglerne for revisitation af specialpædagogisk bistand til børn med særlige behov, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, så der skal laves revisitation en gang årligt, jf. folkeskoleområdet.
17	Afskaffelse af uddannelsesparathedsvurdering i skolen	Uddannelsesparathedsvurderinger i skolen er blevet afskaffet, så eleverne i 8., 9. og 10. klasse fra skoleåret 2024/2025 ikke længere skal vurderes på deres uddannelsesparathed forud for optagelse på en ungdomsuddannelse.
18	Kravet om at udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan den enkelte daginstitution/enhed og for hele dagplejen fjernes	Det er besluttet, at krav om at udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan i den enkelte daginstitution/enhed og for hele dagplejen fjernes. Dagtilbuddene vil fortsat skulle arbejde med børns trivsel og læring mv. med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan, herunder det pædagogiske grundlag, som det er fastsat i dagtilbudsloven.
19	Regler om 30 timers plads til søskende mod en reduceret forældrebetaling under forældres barsel fjernes	Det er besluttet, at regler om 30 timers plads til søskende mod en reduceret forældrebetaling under forældres barsel fjernes.
20	Krav om, at kommunerne skal beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene tilrettelægges, fjernes	Det er besluttet, at krav om, at kommunerne skal beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene tilrettelægges, fjernes.
21	Forenkling af indberetningspligt til dagtilbudsportalen ift. personaledata på institutionsniveau	Kommunernes indberetningspligt til dagtilbudsportalen forenkles, så kommunerne ikke skal bruge administrative ressourcer på at validere personaledata på institutionsniveau, som ikke understøtter et lovkrav. Tiltaget indebærer, at der ikke vil blive indsamlet data om normeringer på institutionsniveau.
22	Samtykke til fissurforsøg i tandplejen	Det foreslås, at forældremyndighedsindehaver får mulighed for at give et generelt informeret samtykke til at børn, som kommer alene til undersøgelse på skoletandklinikker, kan behandles med fissurforsøg, så der ikke skal hentes specifikt samtykke før hver lakering.
23	Samtykke til at hente barn i klassen til behandling i tandplejen	Det foreslås, at forældremyndighedsindehaver ved skolestart og skift af kommunal tandpleje ifm. med den generelle, skriftlige information, får mulighed for at tage stilling til, om der ønskes forudgående information om tidspunkt for behandling ved tandplejen. Hvis forældremyndighedsindehaver frasiger sig retten til forudgående information, får skoletandlægen mulighed for at udnytte pludseligt opstået ledig kapacitet.
24	Afskaf krav om værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje	Det foreslås at fjerne proceskrav om, at kommunerne skal udarbejde værdighedspolitikker for den kommunale ældrepleje.

Tabel 2**Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre**

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
25	Afskaf krav om årlig opfølgning og justering af tilsynspolitikker på ældreområdet	Det foreslås at krav om, at kommunerne skal udarbejde og offentliggøre tilsynspolitikker på ældreområdet afskaffes.
26	Forenkling af friplejeboligtakster	Det foreslås at indføre en fast overheadsats, hvis afregningen foretages på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved drift af tilsvarende tilbud.
27	Ny faglig vejledning til socialtilsynet til kvalitetsvurdering af tema 1. uddannelse og beskæftigelse i kvalitetsmodellen, der presser botilbuddene/kommunerne	Det foreslås at hensynet til at undgå udgiftsopdrift i kommunerne fremover indgår systematisk ifm. udarbejdelsen af faglige vejledninger i socialtilsynet. Social- og Boligstyrelsen udsender som led i sin løbende understøttelse af socialtilsynet faglige vejledninger med viden, anbefalinger og opmærksomhedspunkter ift. tilsynet med godkendelse af og driftsorienteret tilsyn med tilbud og plejefamilier. En væsentlig årsag til udarbejdelsen af faglige vejledninger er hensynet til at opnå mere ensartethed på tværs af de fem socialtilsyn.
28	Regulering i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne på det udsatte børne- og ungeområde og handicapområdet	Det foreslås at give kommunalbestyrelsen mulighed for at delegere behandlingen af Ankestyrelsens praksisundersøgelser på det sociale område til et underliggende udvalg, f.eks. socialudvalget, hvilket vil give kommunalbestyrelsen frihed til i højere grad at tilrettelægge arbejdet på en måde, der tilgodeser forholdene i den enkelte kommune. En sådan lovændring vil ikke ændre på kommunalbestyrelsens myndighedsansvar for sagsbehandlingskvaliteten i kommunen.
29	Afskaf statslig opfølgning på udvalgte kommuners anvendelse af børnehusene	Det foreslås at afskaffe den årlige opfølgning på kommuner med få børnehussager, således, der fremadrettet ikke årligt vil blive sendt et brev fra Social-, og Boligministeren til de kommuner, som bruger børnehusene mindst. Kommunerne vil forsat have mulighed for på eget initiativ at tage kontakt til Social- og Boligstyrelsens Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn (SISO) for at få råd og vejledning om brugen af børnehusene.
30	Flere ressourcer til kvalitetsudvikling og færre ressourcer til unødigt kontrol (tilsynspraksis på dagtilbudsområdet)	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har i 2023 gennemført et undersøgende tilsyn med fokus på at afdække kommunernes offentliggørelse og indholdet af tilsynsmodeller for kommunens dagtilbud og private pasningsordninger med videre. Undersøgelsen er gennemført og planlægges ikke gentaget.
31	Krav til modtagere af statslige midler på kulturområder skal i højere grad afspejle størrelsen på tilskud	Det foreslås, at der implementeres en ny styringsmodel for driftstilskudsmodtagere, der indebærer, at der i højere grad differentieres efter tilskudsstørrelse, og at der opstilles færre mål for tilskud.
32	Øget vejledning fra Datatilsynet om brud på persondatasikkerheden	Datatilsynet har i januar 2024 udsendt vejledning om 10 typiske brud på persondatasikkerheden med beskrivelse af typiske brud, og hvad der kan gøres for at forebygge dem. Datatilsynet forventer desuden i løbet af efteråret 2024 at opdatere den eksisterende vejledning om brud på persondatasikkerheden. Datatilsynet vil i den forbindelse bl.a. give konkrete eksempler, som beskriver, hvornår der er tale om et brud, som kan være omfattet af anmeldelsespligten. Den øgede vejledning skal bl.a. bidrage til at gøre det mere klart, hvornår kommunerne ikke behøver at foretage en anmeldelse af et brud på persondatasikkerheden.
33	Afskaf Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings overvågning af kommunernes brug af registersammenkørte data (tilsyn med kommunernes kontrolindsats)	Det foreslås, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering fremover ikke benchmarker kommunernes brug af de registerbaserede underingssager fra Den Fælles Dataenhed og dermed også stopper med at sende opfølgende breve til kommuner, der i lav grad bruger systemet.
34	Friholdelse fra krav om ligestillingsredegørelse, hvis kommuner har udarbejdet en ligestillingsplan	Det foreslås at afskaffe kravet om, at kommuner, regioner og statslige myndigheder skal indberette ligestillingsredegørelser hvert tredje år. Trods tidligere forenklinger kritiseres ligestillingsredegørelserne løbende for at være bureaukratiske og irrelevante. Endvidere har de styrkede regler om måltal og politikker for kønssammensætningen i bestyrelser og ledelse i ligestillingslo-

Tabel 2

Oversigt over forenklingforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
		ven pr. 1. januar 2023 i vid udstrækning overflødiggjort ligestillingsredegørelsernes fokus på ledelse og personaleområdet. Forslaget kræver en lovændring af ligestillingsloven.
35	Forenkling af tilladelser til uden-dørs mobile robotter	Den 1. januar 2021 trådte forsøgsordning for selvkørende enheder i kraft. Forsøgsordningen skal forbedre muligheden for at udvikle og nytænke blandt andet transportområdet til gavn for både miljø og trængsel. På baggrund af en evaluering af forsøgsordningen arbejdes der med potentielle ændringer af ordningen.
36	Ophævelse af krav om kontering på omkostningsstedsnummer	Det foreslås, at krav i den autoriserede kontoplan om, at kommunerne skal registrere omkostningssted på en række funktioner, ophæves. Som det er nu, skal kommunerne for hver af institutionerne tildele et omkostningsstedsnummer og kontere udgifterne herefter.
37	Praksisforbedringer i klagesagsbehandlingen	I det omfang deres rolle som uafhængig klageinstans tillader det, prioriterer Nævnenes Hus at behandle principielle sager hurtigt samt at orientere om principielle afgørelser, praksisændringer og lignende.
38	Forenkling af opgørelse af provenu af dækningsafgift for offentlige ejendomme.	Det foreslås, at kommunerne ifm. indberetningen af særlige regnskabsoplysninger bliver spurgt, om der opkræves dækningsafgift af offentlige ejendomme. Hvis kommunen svarer ja til det, skal kommunen oplyse provenuet og indsende revisionserklæring som hidtil, men hvis de svarer nej, skal kommunen ikke foretage sig yderligere og således heller ikke indsende en revisorerklæring. Som det er nu, er der et fast årligt indberetningskrav med revisionspåtegning for alle kommuner.
39	Forslag om at gøre det tilstrækkeligt at opgøre ikke-forsikringsdækkede forpligtelser vedr. tjenestemænd og arbejdsskader aktuarmæssigt hvert 5. år.	Det foreslås, at gøre det tilstrækkeligt at opgøre ikke-forsikringsdækkede forpligtelser vedr. tjenestemænd og arbejdsskader aktuarmæssigt hvert 5. år. Efter gældende regler skal forpligtelserne som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Stigende inflation og rente betyder, at den aktuarmæssige beregning skal foretages oftere.
40	Nedsat kadence for monitorering af socialtandplejen fra hvert år til hvert andet år.	Det foreslås, at monitoreringen af socialtandplejen kan gemmeføres hvert andet år, i stedet for hvert år.
41	Forenkling af sagsgangen i forbindelse med indberetning af data om overløb.	Der foreslås en ændring i ansvar for indberetning af data om mængden af overløb, så det overgår fra kommunerne til spildevandsselskaberne.
42	Annullering af initiativ om krav om genbrugsområder på alle kommunale genbrugspladser.	Med Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi (Klimaplanen) fra 2020 blev det aftalt, at alle kommunale genbrugspladser fremadrettet skulle have et særskilt område til genbrug, hvilket foreslås annulleret for at undgå unødigt administration i kommunerne og i stedet bakke op om den frivillige indsats på kommunale genbrugspladser.
43	Administrative lettelser ved kommunal vandtakstkontrol	Det foreslås med L 106, at det fremover vil være muligt at anmelde takster under nærmere fastsatte betingelser i stedet for, at kommunerne som i dag skal godkende drikke- og spildevandsselskabers forbrugerrettede takster mindst én gang årligt.
44	Forenkling af indberetningen om måltal og politikker i relation til ligestillingslovens § 11.	Det foreslås, at der indføres en bagatelgrænse så alene institutioner mv. med mindst 50 medarbejdere forpligtes til at opstille måltal for kønssammensætningen i bestyrelser mv. Dermed ensrettes bagatelgrænsen, så den flugter med afgrænsningen af målgruppen, der skal opstille måltal for de øverste ledelsesniveauer. Langt hovedparten af de små institutioner, der fritages for reglerne, er friskoler, private grundskoler og efterskoler. Forslaget kræver en lovændring af ligestillingsloven.
45	Afskærelse af klageadgang hos Ankestyrelsen for borgere som afvises fra § 110-tilbud.	Det foreslås, at klageadgang i afgørelser om bortvisning fra § 110-tilbud præciseres.
46	Lempelse af bygningsreglementets krav til eftersyn af brandslukningsmateriel på plejeinstitutioner, daginstitutioner, skoler mv.	Det foreslås, at hyppigheden for kontrol af brandtekniske installationer på plejeinstitutioner, daginstitutioner, skoler mv. ændres, så eftersynet af konkrete brandtekniske installationer bortfalder eller skal foretages hhv. hver 6. eller 12. måned afhængigt af installationen og bygningens anvendelse.

Tabel 2

Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
47	Forenkling af opfølgningen på kommunernes tidlige beskæftigelsesindsats.	Der er implementeret en række administrative ændringer i opfølgningen på den tidlige indsats, så den nye opfølgning er mere dialogbaseret, mindre administrativt tung og fokuserer på de kommuner, der har de største udfordringer med at leve op til lovkravene i den tidlige indsats.
48	Forenkling af opfølgningen på den kommunale sanktionspraksis i STAR	Det foreslås, at opfølgningen på den kommunale sanktionspraksis ændres, så STAR ikke anmoder kommuner om redegørelser på baggrund af enten høj eller lav sanktionsandel af hhv. aktivitetsparate og jobparate ydelsesmodtagere.
49	Ændret opfølgningsmodel i tilsynet med kommunernes rådgighedsvurderinger i STAR	Der foreslås en række ændringer i opfølgningen med kommunernes rådgighedsvurderinger, så STAR forenkler og fokuserer tilsynet og hermed kun følger op over for de kommuner, der har kontinuerlige udfordringer med at understøtte de lediges jobsøgning.
50	Forenkling af tilbagemelding på påbud m.v.	Det foreslås, at Arbejdstilsynet moderniserer virksomhedernes digitale selvbetjeningsløsning, så det bliver nemmere at melde tilbage på påbud og få overblik over frister m.v.
51	Øget brug af virtuelle møder i arbejdstilsynet som erstatning for fysiske tilsynsbesøg.	Det foreslås, at Arbejdstilsynet udvider brugen af virtuelle møder i tilsynet som erstatning for fysiske tilsynsbesøg.
52	Forenklet og målrettet kontakt til virksomhederne før tilsyn (arbejdstilsynet).	Det foreslås, at Arbejdstilsynet afskaffer varsling af tilsyn og fremadrettet anmelder flere tilsyn end i dag.
53	Erstatte krav om samtykke med en orienteringspligt til politiet for udvalgte afmærkninger af vejarbejder.	Det foreslås at erstatte krav om, at der skal indhentes samtykke fra politiet ved udvalgte afmærkninger af vejarbejder med en orienteringspligt.
54	Øget frihed til sygeplejersker til selvstændigt at træffe beslutning om og udføre bestemte opgaver, som før var forbeholdt læger.	Lovforslag ang. forholdt virksomhedsområde for sygeplejersker mv. blev vedtaget d. 12. december 2023. Loven medfører, at sygeplejersker får mulighed for selvstændigt at træffe beslutning om og udføre bestemte opgaver, som før loven trådte i kraft, var forbeholdt læger. Det gælder blandt andet blodprøvetagning, anvendelse af visse nærmere bestemte vacciner og lægemidler, anlæggelse af kort perifert venekateter og syning af overfladiske hudår uden for ansigtet.
55	Forenkling af reglerne om betaling for ophold på anbringelsessteder for børn og unge	Det foreslås, at forenkle reglerne om betaling for ophold på anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslningsordninger for unge i alderen 18 til 22 år, så de bliver nemmere at administrere for kommunerne.
56	Gennemgang af manuelt indberettede data på dagtilbuds- og folkeskoleområderne	Det foreslås, at de nuværende manuelle indberetninger på dagtilbuds- og folkeskoleområderne gennemgås mhp. at vurdere, om de indsamlede data skaber den ønskede værdi eller kan undværes, og om data vil kunne indsamles af anden vej, som kan minimere eller fjerne administrative byrder for kommunerne forbundet med indberetningerne.
57	Forenkling vedr. færgetakster	Der er gennemført en forenkling af de administrative krav til tilskudsordninger til nedsættelse af færgetakster i kommunerne på gods- og passagerområdet.
58	Øgede muligheder for tværkommunalt samarbejde i den kommunale sygepleje	Forslaget giver kommunerne øgede muligheder for tværkommunalt samarbejde om tildelingen af ydelser i den kommunale sygepleje, bl.a. for at afbureaukratisere området til gavn for særligt medarbejderne i de kommunale akutfunktioner, men også generelt i den kommunale sygepleje og visitationen.
59	Modernisering af rammerne for valg og lokaldemokrati m.v.	Der er gennemført en række forenklinger af regler og procedurer ang. rammerne for valg og lokaldemokrati.
60	Ophævelse af krav om kommunal kvalitetsstandard for kvindekrisecentre	Det foreslås, at kravet om kvalitetsstandard for kvindekrisecentre ophæves. En ophævelse af kravet vurderes ikke at have betydning for kvaliteten på kvindekrisecenterområdet, idet kvalitetsstandard primært rummer faktuelle beskrivelser af forhold, som i dag alligevel følger af lovbestemmelsen (SEL § 109).
61	Ændring af lovgrundlag sfa. tab af kommune huslejeindtægter	Det foreslås at ændre lovgrundlaget, som Ankestyrelsen principafgørelse 43-19 vedr. borgerens egenbetaling for botilbud (jf. servicelovens §§ 107 og 108) er truffet på. Ankestyrelsen pålægger kommunerne, at kommunen først

Tabel 2

Oversigt over forenklingforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
	pba. principafgørelse fra Ankestyrelsen	må opkræve borgerens egenbetaling fra det tidspunkt kommunen har beregnet borgerens egenbetaling, på trods af, at det fremgår af betalingsbekendtgørelsen, at beboeren skal betale fra opholdets begyndelse/dispositionsdatoen.
62	Ændrede regler for at forblive på botilbud for ægtefæller til afdøde borgere med handicap	Det foreslås, at der indføres en tidsgrænse på tre måneder ift. retten for en ægtefælle til en afdød borger med handicap til at forblive i et længerevarende botilbud.
63	Tydeligere afgrænsning af kommunernes forpligtelser ang. madservice	Det foreslås, at tydeliggøre afgrænsningen af kommunernes forpligtelse ang. madservice, så området reguleres i en selvstændig bestemmelse, hvor det vil fremgå, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde udbringning af mad.
64	Tilbagerulning af skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på Danmarks-kortet m.v.	Det foreslås at tilbagerulle skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på Danmarks-kortet mv., som blev indført med lov nr. 912 af 21. juni 2022, hvor kommunalbestyrelsen forpligtes til særskilt at tage stilling til, hvorvidt der skal udarbejdes en handlingsplan til sikring af den juridiske kvalitet i kommunens sagsbehandling.
65	Tilbagerulning af ny indikator i socialtilsynets kvalitetsmodel	Det foreslås at tilbagerulle tilføjes af ny indikator i socialtilsynets kvalitetsmodel om stimulerende læringsmiljøer. Med forpligtelsen blev der tilføjet en ny indikator i socialtilsynets kvalitetsmodel, så indsatsen ift. stimulerende læringsmiljøer indgår i kvalitetsvurderingen.
66	Tilbagerulning af lov ang. forbedelse af overgangen til voksenlivet for unge med varig og betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse	Det foreslås at tilbagerulle lov nr. 2216 af 29. december 2020 om ændring af lov om social service, hvor kommunerne forpligtes til at forberede overgangen til voksenlivet for unge med nedsat funktionsevne fysisk eller psykisk eller kronisk sygdom.
67	Tilbagerulning af forpligtelse til at indhente straffeattester	Det foreslås at tilbagerulle forpligtelsen for sociale tilbud til at indhente straffeattester, som blev indført med lov nr. 615 af 14. maj 2020 om ændring af lov om socialtilsyn.
68	Ophævelse af krav om Lokal Agenda 21 strategi	Det foreslås, at krav om at regionsråd og kommunalbestyrelser skal udarbejde en redegørelse for deres strategi for hhv. regionens og kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede (Lokal Agenda 21-strategi) ophæves.
69	Takstlofter på §§ 109 og 110	Regeringen og KL blev med ØA 24 "enige om, at der på områder med selv-møderprincip efter servicelovens §§ 109 (kvindekrisecentre) og 110 (herberger og forsorgshjem mv.) indføres takstloft med henblik på at sikre ensartethed i priser samt bedre grundlag for fastsættelse af et serviceniveau og økonomisk styring af området. Regeringen udarbejder et oplæg for indførelse af et eller flere takstlofter."
70	Mulighed for kortere skoledage til alle skoler	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at kommunerne får permanent mulighed for kortere skoledage. I den forbindelse forenkles ansøgnings- og godkendelsesprocessen bl.a.
71	Fornyelse og slankning af folkeskolens læreplaner	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at udvikle nye læreplaner med fokus på kernestof og reducere i antallet af mål i folkeskolens læreplaner. Samtidigt gives øget frihed ift. de gældende læreplaner frem mod ikrafttrædelsen af de nye læreplaner.
72	Frihedskampagne om eksisterende frihed og fleksibilitet i folkeskolen	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at iværksætte en frihedskampagne mhp. at øge kommunernes kendskab til frihedsgrader under de nugældende regler og de nye frihedsgrader, som forventes indført med aftalen, og som dermed evt. kan føre til afskaffelsen af lokale krav samt decentralisere beslutninger til skoleniveau.
73	Afskaffelse af den obligatoriske projektopgave i 9. klasse	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at afskaffe den obligatoriske projektopgave i 9. klasse. Det skal medvirke til, at kommunerne får mere fleksible rammer for tilrettelæggelse af undervisningen lokalt.
74	Afskaffelse af centralt krav om 45 minutters bevægelse	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at afskaffe kravet om 45 minutters bevægelse. Det skal medvirke til, at kommunerne får mere fleksible rammer for tilrettelæggelse af undervisningen lokalt.

Tabel 2

Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
75	Afskaffelse af centralt krav om lektiehjælp og faglig fordybelse	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at afskaffe kravet om lektiehjælp og faglig fordybelse. Det skal medvirke til, at kommunerne får mere fleksible rammer for tilrettelæggelse af undervisningen lokalt.
76	Fritagelse fra krav om udarbejdelse og godkendelse af læseplaner i folkeskolen	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at afskaffe kravet om, at kommunalbestyrelsen skal godkende skolernes læseplaner, hvis skolerne vælger at udarbejde læseplaner.
77	Initiativer ang. Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)	Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er det besluttet, at afskaffe krav om intelligenstag for elever med tegn på høj begavelse. Dette skal frigøre ressourcer hos PPR og fjerne et unødigt proceskrav. Samtidigt igangsættes et arbejde med tydeliggørelse af regler og styrket vejledning til kommuner om brug, omfang og indhold af pædagogiske-psykologiske vurderinger.
78	Nedsættelse af arbejdsgruppe ang. forenkling af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste	Det foreslås at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal afsøge mulige modeller for en hensigtsmæssig forenkling af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.
79	Mere styrelsesansvar for vidensindsamling på de specialiserede områder	Det foreslås, at det vil indgå i arbejdet med indførelse af specialeplanlægning på den højt specialiserede del af handicapområdet, når der er indgået en politisk aftale herom
80	Forenkling af afregning for mellemkommunal refusion for genbrugshjælpebidler efter servicelovens § 112	Det foreslås at ændre reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, så to kommuner kan aftale at fravige reglerne om opgørelsen af det mellemkommunale krav for hjælpebidler. Kommunerne frisættes dermed til at kunne aftale, hvordan de vil opgøre kravet, herunder om de vil medtage udgifter til forventede fremtidige udgifter.
81	Udarbejdelse af én opkrævningslov	Det foreslås at samle forskellige opkrævningsbestemmelser, der er spredt i forskellige sektorlovgivninger, i én opkrævningslov, hvilket kan bidrage til en harmonisering og forenkling af opkrævningsreglerne.
82	Forenkling af tilskudsordningen til vandløbsrestaurering	Det foreslås at igangsætte en gennemgang af regelsættet for tilskudsordningen til Vandløbsrestaurering (EHFAF) mhp. at forenkle reglerne.
83	Tillad fleksible kommunale samarbejdsformer ang. sagsbehandling af VE- og fjernvarmeprojekter (NEKST-tiltag)	Det foreslås, at der tillades fleksible kommunale samarbejdsformer, hvor kommunerne kan dele den kommunale myndighedsbehandling af hhv. VE-projekter og fjernvarmeprojekter. Med tiltaget kan kommunerne bedre udnytte kompetencer, ekspertise og erfaringer på tværs af kommunerne.
84	Gennemførelse af tiltag, der reducerer behovet for fysisk fremmøde til identitetssikring af borgere ifm. hjælp til MitID	Det foreslås at gennemføre en række tiltag, der mindsker behovet for fysisk fremmøde i kommunerne til identitetssikring af borgere ifm. hjælp til MitID.
85	Forslag om forenklinger i vejloven og privatvejsloven	Det foreslås en række forenklinger af vejloven og privatvejsloven, herunder at skabe en klar hjemmel til at regulere retableringsudgifterne ifm. ulovlige opgravninger, som ikke efterfølgende kan retsligt lovliggøres.
86	Forenklet og brugervenligt bygningsreglement	Det foreslås at foretage en gennemgribende revision af bygningsreglementet ifm. fastsættelse af nyt CO ₂ -krav for bygninger fra 2025. Revisionen har til formål at sikre, at det er muligt stadig at gennemføre byggeri, der efterlever byggelovgivningens hensyn til grønt byggeri, sikkerhed og sundhed samtidig med stramning af CO ₂ -kravene.
87	Forenkling af lov om Klagenævnet for Udbud	Det foreslås at igangsætte et arbejde for at tilpasse lov om Klagenævnet for Udbud, så særligt kommuner og regioner vil skulle anvende færre ressourcer på behandling af klager.
88	Forenkling eller afskaffelse af tilbudsloven	Det foreslås at ophæve tilbudsloven mhp. at ensrette og forenkle regler for offentlige indkøb samt øge konkurrencen om offentlige opgaver.
89	Forenkling af kørekortgebyrer	Det foreslås at forenkle gebyrstrukturen på kørekortområdet, så den sammensættes på en mere brugervenlig og hensigtsmæssig måde.
90	Redskaber til at afhjælpe udlejningsvanskeligheder af ældreboliger	Det foreslås at justere vejledning om afhjælpning af udlejningsvanskeligheder i ældreboliger mhp. at tydeliggøre at redskaberne kan anvendes fleksibelt for at sikre, at kommunerne anvender de mulige redskaber til fulde.
91	Ensretning af regler for flerårige tilskud på kulturområdet	Det foreslås at justere vejledning til bekendtgørelsen om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier mv. (lånevejledningen), så tilsagn om ydelse af et fast tilskud udvides fra de nuværende tre år til fire år.

Tabel 2

Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
92	Mulighed for at foretage masseændringer på ejendomme i Bøllig- og bygningsregistret (BBR)	Kommunerne har mulighed for at foretage masseændringer på ejendomme i BBR ved at rette henvendelse til Vurderingsstyrelsen. Det foreslås, at kommunerne og Vurderingsstyrelsen i højere grad har dialog om at foretage masseændringer.
93	Forenkling af regler om beregning af borgers egenbetaling i botilbud efter serviceloven	Det foreslås, at regler om beregning af borgers egenbetaling i botilbud efter serviceloven forenkles og ensrettes mhp. bl.a. at gøre reglerne nemmere at gennemskue for borgerne og lette kommunernes administrative byrde på området.
94	Afskaffelse af krav om at der skal bruges ekstern autoriseret arbejdsmiljørådgiver ved undersøgelsespåbud om psykisk arbejdsmiljø	Som led i Arbejdsmiljøaftale fra 2023 er det besluttet, at afskaffe krav om ekstern autoriseret rådgivning. Der kan dog fortsat stilles krav om ekstern rådgivning ved påbud om psykisk arbejdsmiljø i sager, hvor der er uenighed mellem ansatte og ledelsen om forholdenes karakter og betydning internt i virksomheden, og i sager, hvor arbejdsgiveren selv er direkte part.
95	Udvikling af mere brugervenlig funktionalitet i Arbejdstilsynets selvbetjeningsløsning	Arbejdstilsynet har lanceret ny selvbetjeningsløsning i februar 2024. Arbejdstilsynet arbejder i samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen på at stabilisere driften af denne, hvormed overblik og styring af frister vil være digitalt understøttet for alle kommuner og virksomheder.
96	Puljemidler på børne- og ungeområdet bør tildeles via bloktilskuddet	Anvendelsen af puljer begrænses i videst muligt omfang. Der vil i forbindelse med genudmelding af eksisterende puljer på dagtilbudsområdet blive taget stilling til, om de skal overgå til bloktilskuddet.
97	Forenkling af grundskoleindberetningen	Det er besluttet, at grundskoleindberetningen forenkles, herunder undersøges det, om det lovbestemte timetalstilsyn kan afvikles, og om indberetningen kan afskaffes helt eller delvist.
98	Udborende proces om udvidelse af dagtilbudsloven til at indeholde Pædagogisk Psykologisk Rådgivnings (PPR's) opgaver på dagtilbudsområdet	Det foreslås, at der igangsættes en udborende proces om, hvordan dagtilbudsloven kan udvides til at indeholde PPR's opgaver i relation til 0-6-årige børn. Forslaget kræver dog nærmere udbygning og er forligsbelagt.
99	Reducering af tilsynsfrekvens fra statslige tilsyn	KL noterer sig regeringens ambition om, at tilsynstrykket fra statslige tilsyn på det kommunale og regionale område samlet reduceres med 30 pct.
100	Reducering af tilsynsfrekvens fra kommunale tilsyn	Regeringen og KL enige om, at tilsynstrykket fra kommunale tilsyn skal reduceres med 30 pct.
101	Kortere varslede tilsyn for det sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder	Det foreslås, at varslet for sundhedsfagligt tilsyn med behandlingssteders anmeldte tilsyn forkortes, for at mindske forberedelsestiden på enhederne.
102	Kortere varslede tilsyn fra socialtilsynet	Det foreslås, at varslet for socialtilsynets anmeldte tilsyn forkortes, for at mindske forberedelsestiden på enhederne.
103	Kortere varslede tilsyn for det kommunale tilsyn med hjemmehjælp	Det foreslås, at forkorte varslingen for anmeldte tilsyn med hjemmehjælp, for at mindske forberedelsestiden på enhederne.
104	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra det sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder	Det foreslås, at afrapporteringen fra det sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
105	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra socialtilsynene	Det foreslås, at afrapporteringen fra socialtilsynenes tilsyn gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
106	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra det kommunale tilsyn med SEL §§ 103- og -104-tilbud	Det foreslås, at afrapporteringen fra tilsyn med SEL §§ 103- og -104-tilbud gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
107	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra de kommunale tilsyn med dagtilbud	Det foreslås, at afrapporteringen fra de kommunale tilsyn med dagtilbud gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
108	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering for tilsyn på ældreområdet	Det foreslås, at afrapporteringen fra de tværkommunale tilsyn med ældre gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienterede ift. afrapporteringer

Tabel 2**Oversigt over forenklingsforslag, som der er enighed mellem regeringen og KL om at gennemføre**

Nr.	Forslag	Uddybning af forslag
		fra de kommunale ældretilsyn, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
109	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra de kommunale tilsyn med fritidstilbud	Det foreslås, at afrapporteringen fra tilsyn med fritidstilbud skal gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
110	Gradueret og mere handlingsorienteret afrapportering fra Arbejdstilsynet	Det foreslås, at afrapporteringen fra arbejdsmiljøtilsynet til kommuner og regioner skal gradueres, forkortes og gøres mere handlingsorienteret, da det opleves som tidskrævende at processere og agere på rapporten.
111	Socialtilsynets kvalitetsmodel skal forenkles	Det foreslås, at socialtilsynets kvalitetsmodel skal forenkles og at scoren skal ændres fra gradueret til binær score, da den nuværende model er omfattende og ikke alle målepunkter er lige relevante for alle enheder.
112	Tydeliggøre vejledning og muligheder	Det foreslås, at nedsætte en arbejdsgruppe, der laver vejledninger til håndtering af modsatte reaktioner, anbefalinger eller vejledninger og at der etableres mulighed for at kontakte tilsynene ved reaktioner, anbefalinger eller vejledninger.
113	Koordinering af faglige tilsyn på ældreområdet	Det foreslås, at koordineringen mellem faglige tilsyn på ældreområdet øges, mhp. at forenkle tilsynet for enhederne.

Bilag 2. Spor i flerårigt samarbejdsprogram

Regeringen og KL er enige om at fortsætte det flerårige samarbejdsprogram, der har til formål at understøtte kommunernes arbejde med at nedbringe deres udgifter til administrative opgaver. Samarbejdsprogrammet vil både bygge videre på det allerede igangværende arbejde, men også igangsætte helt nye initiativer med henblik på at kunne levere ambitiøse løsninger, der skal understøtte kommunernes arbejde, *jf. boks 4*.

Boks 4

Nye og eksisterende initiativer

Regelforenklinger

Regeringen og KL er enige om at videreføre arbejdet med at fjerne og forenkle regler med henblik på at understøtte kommunernes arbejde med at nedbringe udgifterne til administration. Regeringen og KL vil frem mod ØA26 fremlægge yderligere forenklingsforslag, som der er enighed om at gennemføre, ligesom kommunerne lokalt vil fortsætte arbejdet med at forenkle egne regler og procedurekrav. Parterne er samtidig enige om, at forenklingsforslagene skal søges gennemført hurtigst muligt.

Udbetaling Danmark

Regeringen og KL har afsluttet et arbejde, der har belyst styringsrelationerne i Udbetaling Danmark (UDK). På baggrund af arbejdet er parterne enige om at styrke rammerne for samarbejdet mellem staten og kommunerne i relation til UDK-konstruktionen. Parterne er i forlængelse af dette enige om en række initiativer, der kan bidrage til at reducere administrationsomkostningerne i UDK for såvel staten som kommunerne. Herunder er der enighed om at etablere en hjemmel til udstedelse af en statslig finansieringsgaranti ifm. det lovforberedende arbejde på det kommunale administrationsområde i UDK.

Parterne er derudover enige om, at der med den nuværende finansieringsmodel kan være utilstrækkelige incitamenter til at begrænse udgifterne til lovimplementering i UDK. Det kan derfor overvejes at indføre en ny finansieringsmodel for lovimplementering i Udbetaling Danmark. Regeringen udarbejder et oplæg til en drøftelse af de nærmere kriterier for en ny finansieringsmodel frem mod ØA26.

Øget anvendelse af fælles løsninger herunder på it-området

Regeringen og KL har igangsat en foranalyse af mulige områder, hvor der er potentiale for, at kommunerne kan opnå en mere effektiv drift og nedbringe udgifterne til administration ved i højere grad at anvende fælles løsninger. Parterne er enige om, at der i efteråret 2024 pba. foranalysen skal igangsættes 3 analyser som drøftes ifm. ØA26 mhp. at udbrede flere fælles løsninger.

Regeringen og KL har endvidere igangsat en dybdegående analyse af it-området i kommunerne. Det skal ses i lyset af, at lokale erfaringer viser potentialer ved fælles løsninger på området, ligesom fælles løsninger kan styrke muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft, herunder specialistkompetencer, og indsatsen vedr. it- og cybersikkerhed. Analysen færdiggøres i efteråret 2024, hvorefter parterne er enige om, at drøfte konkrete modeller for fælles løsninger på it-området.

Styrings- og regeleftersyn på dagtilbuds- og folkeskoleområdet

Regeringen og KL har igangsat en fælles kortlægning af de nuværende styringsrammer af dagtilbuds- og folkeskoleområdet, som kan danne grundlag for eventuelt videre drøftelser om styringen af områderne. Parterne forventer en samlet afrapportering efteråret 2024 og afrapporteringen drøftes ifm. det politiske partnerskab.

E-handel på en række fælles indkøbsaftaler

Regeringen og KL er enige om, at der fra 1. januar 2025 indføres krav om e-handel på udvalgte områder inden for indkøb i den offentlige sektor, men hvor 2025 er et indfasningsår mhp. at sikre implementering af den nødvendige it-understøttelse. Områder bliver offentliggjort på Økonomistyrelsens hjemmeside den 1. oktober 2024 efter en høring. De tekniske krav vil i videst muligt omfang være kompatible med eksisterende systemer. Der vil pågå nærmere dialog

herom. Parterne er enige om, at gevinsterne ved øget e-handel forbliver decentralt, mod at implementeringsomkostningerne afholdes inden for eksisterende rammer.

Flere fælles forpligtende indkøbsaftaler

Den offentlige sektor købte i 2021 ind for samlet set 415 mia. kr. (inkl. moms), og der vurderes at være et stort potentiale for at effektivisere det offentlige indkøb ved at arbejde tættere sammen om bedre indkøb. Regeringen og KL er derfor enige om at fortsætte arbejdet, der skal styrke indkøbssamarbejdet inden for og på tværs af den offentlige sektor, herunder bl.a. frem mod ØA26 at afdække potentialerne for etablering af yderligere fællesoffentlige aftaler.

Styrelsespraksis

Regeringen og KL har en fælles intention om at nedbringelse af administrationsudgifterne i kommunerne skal være afspejlet i aktiviteterne rettet mod kommunerne fra statslige styrelser. Regeringen og KL er enige om at fortsætte arbejdet med, hvordan anbefalinger, vejledninger, krav mv. fra statslige styrelser kan reduceres og gøres mere hensigtsmæssige. Arbejdet skal danne grundlag for drøftelse af konkrete løsningsforslag i regi af samarbejdsprogrammet.

Bilag 3. Digital Taskforce for kunstig intelligens

Regeringen og KL er enige om, at den offentlige sektor i Danmark skal være verdensførende i anvendelsen af kunstig intelligens. Derfor er regeringen og KL enige om at nedsætte en digital taskforce for kunstig intelligens. Taskforcen etableres med et fælles sekretariat med indstationering af medarbejdere fra relevante ministerier og KL. Taskforcen skal bidrage til at frigøre arbejdskraft, reducere administration og øge kvaliteten i den offentlige sektor til gavn for borgere og virksomheder.

Boks 5

Ny digital taskforce for kunstig intelligens

Kunstig intelligens og ny teknologi har på tværs af den offentlige sektor potentialet til grundlæggende at ændre måden den offentlige sektor løser sine opgaver på. Det kan frigøre tid og arbejdskraft til kerneopgaverne og løfte kvaliteten af den service den offentlige sektor tilbyder borgere og virksomheder. Udviklingen er allerede i gang, men hvis den offentlige sektor i Danmark også i fremtiden skal være en international rollemodel, skal vi turde løfte ambitionsniveauet og følge op med handling.

Opgave

Taskforcen får til formål at identificere og håndtere barrierer for udnyttelsen af kunstig intelligens mv. samt at drive en tværgående indsats for at fremme udrulning af strukturelle kunstig intelligens-løsninger i stor skala i hele den offentlige sektor. Det kan fx indebære, at taskforcen finder løsninger på organisatoriske, tekniske og juridiske barrierer, og hvis relevant og nødvendigt foreslår tilpasning af regler, lovgivning eller organisering. Taskforcens arbejde tilrettelægges desuden med tæt inddragelse af relevante offentlige institutioner og faggrupper, samt af den private sektor og eksperter fra ind- og udland.

Ambitiøse og konkrete mål

For at sikre et højt ambitionsniveau skal taskforcen som sin første opgave offentliggøre et samlet målbillede for anvendelsen af kunstig intelligens i den offentlige sektor. Målbilledet vil bl.a. indeholde konkrete mål for effekten af taskforcens arbejde.

Ansvarlige rammer

Taskforcen skal sætte rammerne for en ansvarlig og balanceret udbredelse af kunstig intelligens mv. i den offentlige sektor med respekt for borgere og virksomheders rettigheder.

Udrulningen af konkrete løsninger

Taskforcen skal i samarbejde med relevante institutioner identificere og fremme udrulningen af konkrete teknologiske løsninger i den offentlige sektor, herunder kan taskforcen igangsætte test af konkrete teknologiske løsninger i den offentlige sektor.

Finansiering og gevinster

En fortsat digital transformation af den offentlige sektor vil kræve investeringer på kort sigt, mod på længere sigt at kunne give gevinster i form af frigjorte ressourcer og øget kvalitet. Regeringen og KL vil i kommende økonomiaftaler løbende stille den nødvendige finansiering til rådighed for taskforcens arbejde og implementeringen af konkrete løsninger. Parterne er hertil enige om, at gevinsterne ved kunstig intelligens mv. i den offentlige sektor i videst muligt omfang skal frigøres og prioriteres politisk.